

BØRNS STEMME

BØRNERETTIGHEDSDAGEN 2023

Besvarelser fra Red Barnets Børnebarometer

Udarbejdet af:
Cæcilie Køhler og Maj Bjerre

Red Barnet

Indholdsfortegnelse

INTRODUKTION OG UDVALGTE POINTER	3
Børnebarometeret til Børnerettighedsdagen 2023	3
Udvalgte pointer	4
BØRNENES SVAR	5
Hvert tiende barn har ikke hørt om børns rettigheder	6
Børnene tror, at de voksne ikke synes, at børns rettigheder er lige så vigtige, som børnene selv synes	7
De fleste børn føler, at de for det meste kan være sig selv, når klassen er sammen	8
Hvert tiende barn synes ikke, at det er vigtigt, at børn bliver behandlet lige af voksne uanset køn	10
Kun få børn oplever, at de ikke respekterer hinanden i klassen	11
Mere end hvert 3. barn har oplevet, at deres forældre eller andre voksne deler ting om dem på sociale medier uden at spørge	12
Hvert tiende barn oplever, at det altid kan være svært at sige, hvad de mener	14
Det er vigtigt, at der bliver lyttet til børn, når der bliver truffet beslutninger om dem	16
Gode råd fra børn til voksne om børns rettigheder	17
METODE OG DATAGRUNDLAG	22
Besvarelser i Børnebarometeret	22
Behandling af svar fra Børnebarometeret	22
De 19 skoler, der har brugt Børnebarometeret	23

INTRODUKTION OG UDVALGTE POINTER

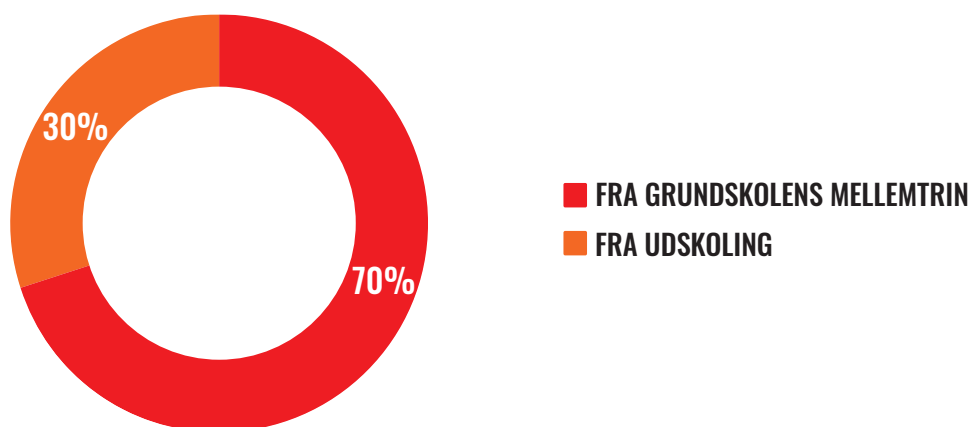
Børnebarometeret til Børnerettighedsdagen 2023

Red Barnet arbejder for, at alle børn, uanset hvor de befinder sig, og hvem de er, kender og forstår deres rettigheder, så de kan handle på dem og bruge dem aktivt i deres hverdag. Red Barnet har benyttet Børnerettighedsdagen 2023 til netop at markere og sætte fokus på kendskabet til børns rettigheder.

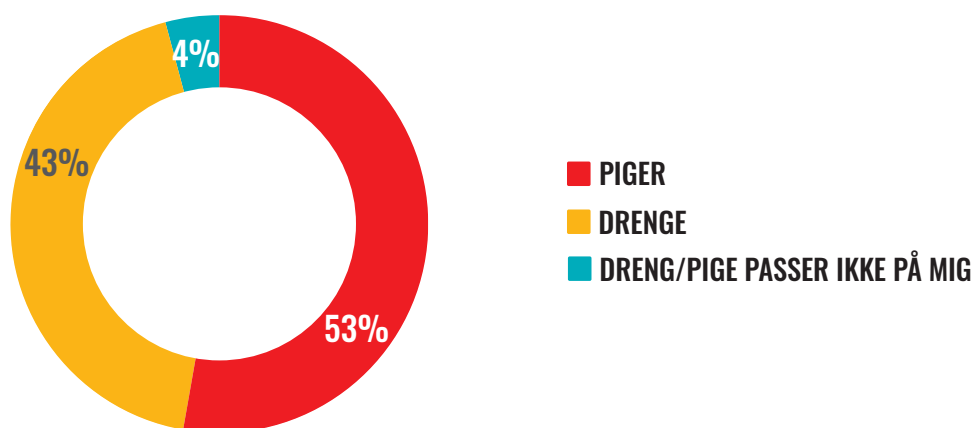
Til Børnerettighedsdagen 2023 indeholdt barometeret ni spørgsmål med svarkategorier, og ét fritekstfelt, hvor børnene selv kunne formulere et svar.

605 børn har givet deres stemme til kende i Red Barnets Børnebarometer

Ud af de 605 børn er

I forhold til køn udgør

Besvarelsene er ikke repræsentative, men giver et værdifuldt indblik i, hvordan børn fra 4. til 9. klasse forstår og tolker børns rettigheder.

Udvalgte pointer

- **10 procent** af alle de børn, der har svaret på Børnebarometeret til Børnerettighedsdagen 2023, har svaret, **at de ikke har hørt om børns rettigheder**. Andelen, der ikke har hørt om børns rettigheder, er større blandt børn i udskolingen end blandt børn på mellemtrinnet.
- **Børnene vurderer, at de i højere grad selv synes, at børns rettigheder er vigtige, end de voksne omkring dem.** Det er især udtalt for børn i udskolingen, hvor 13 procent har svaret, at de tror, at de voksne omkring dem 'aldrig' synes, at børns rettigheder er vigtige.
- **Størstedelen af børnene vurderer, at alle i klassen kan være sig selv, når klassen er samlet.** Det er i højere grad drenge end piger, som vurderer, at alle kan være sig selv. Det er også i højere grad børn på mellemtrinnet, som oplever, at alle i klassen kan være sig selv.
- **Børnene er blevet spurgt, om de synes, at det er vigtigt, at drenge, piger og andre køn bliver behandlet lige af voksne. 10 procent af børnene har svaret 'nej' til dette spørgsmål.** Det er i højere grad drenge end piger, som har svaret nej. Det er også mere udtalt blandt børn i udskolingen end på mellemtrinnet.
- **Mere end hvert fjerde barn oplever, at deres forældre eller andre voksne deler ting om dem på sociale medier, uden at spørge dem først.** 8 procent har svaret, at de har bedt deres forældre eller andre voksne om ikke at dele ting om dem på sociale medier, men de gør det fortsat. Det gør sig i højere grad gældende blandt børn i udskolingen end blandt børn på mellemtrin.
- Børnene har på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er altid og 5 er aldrig, angivet, om det kan være svært for dem at sige, hvad de mener. **10 procent af børnene har svaret, at det 'altid' kan være svært for dem at sige, hvad de mener.** Det er i højere grad piger end drenge, der oplever, at det kan være svært at sige, hvad de mener.
- **I fritekstfeltet har størstedelen af børnene givet et råd, der handler om, at voksne skal være bedre til at lytte til børn og respektere deres holdninger.** Derudover giver de også råd, der handler om, at børn skal behandles på samme måde som voksne, og at kendskabet til børns rettigheder skal udbredes mere, end det er i dag.

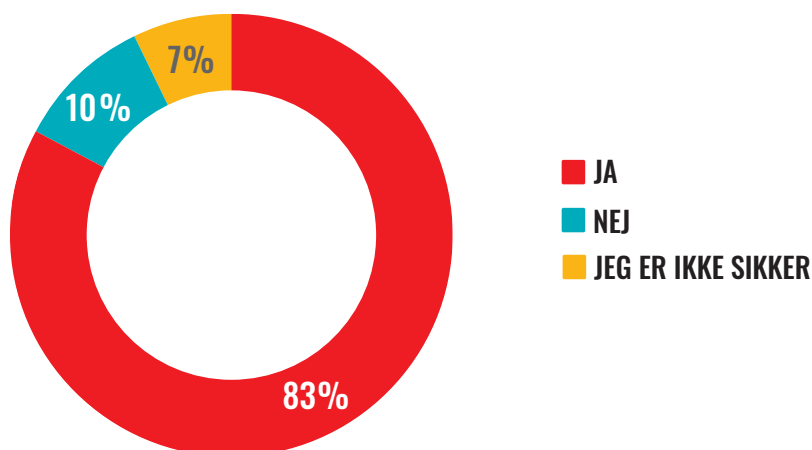
BØRNEENES SVAR

På de næste sider præsenterer vi børnenes svar. Når der er store forskelle i svarene i forhold til skoletrin og køn, har vi skrevet det. I forhold til køn er gruppen, der har angivet 'dreng/pige passe ikke på mig' for lille til at indgå i de statistiske test for fordelingen, og fremgår ikke som selvstændig kategori.

Hvert tiende barn har **ikke hørt** om børns rettigheder

83 procent af de børn, der har svaret på Børnebarometeret til Børnerettighedsdagen, har svaret 'ja' til, at de har hørt om børns rettigheder. 10 procent har samtidig svaret 'nej' til, at de har hørt om børns rettigheder.

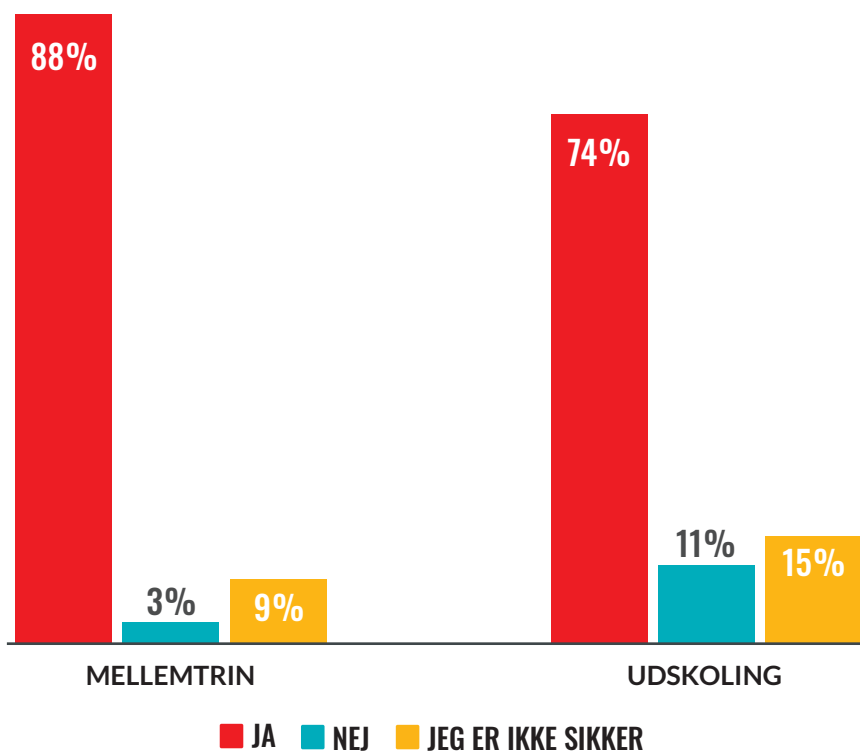
Jeg har hørt om børns rettigheder

N=602

Det er i højere grad børn på mellemtrinnet, end børn i udskolingen, som har svaret, at de har hørt om børns rettigheder. På mellemtrinnet er der 3 procent, der har svaret 'nej' til, at de har hørt om børns rettigheder, mens det blandt børn i udskolingen er 11 procent, der har svaret, at de ikke har hørt om børns rettigheder.

Jeg har hørt om børns rettigheder - fordelt på skoletrin

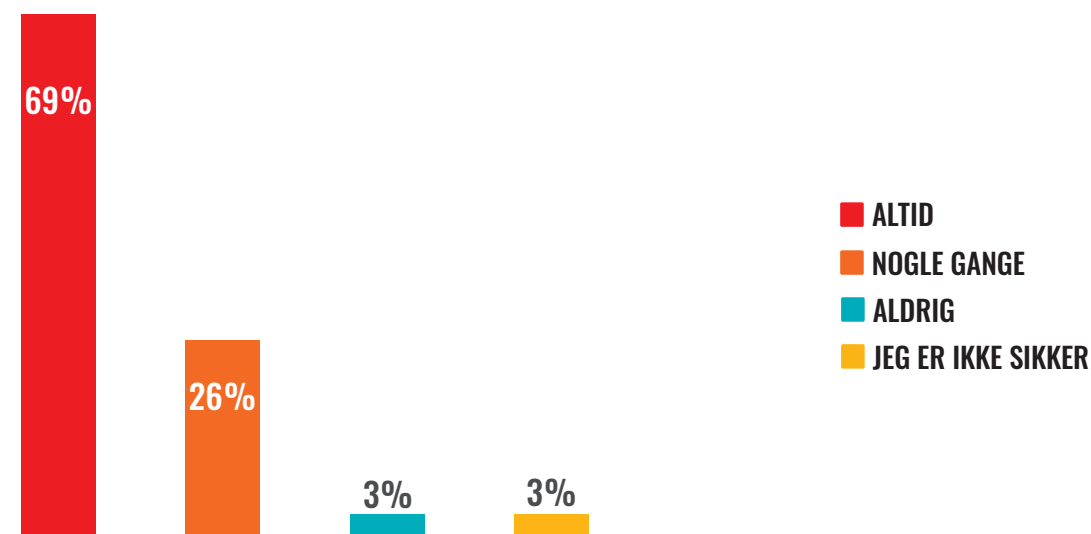
N=602

Børnene tror, at de voksne ikke synes, at børns rettigheder er lige så vigtige, som børnene selv synes

Børnene har også svaret på, hvorvidt de synes, at det er vigtigt, at børn har rettigheder. Størstedelen har angivet, at det altid er vigtigt. Det har 69 procent svaret.

Kun 3 procent har svaret, at det aldrig er vigtigt.

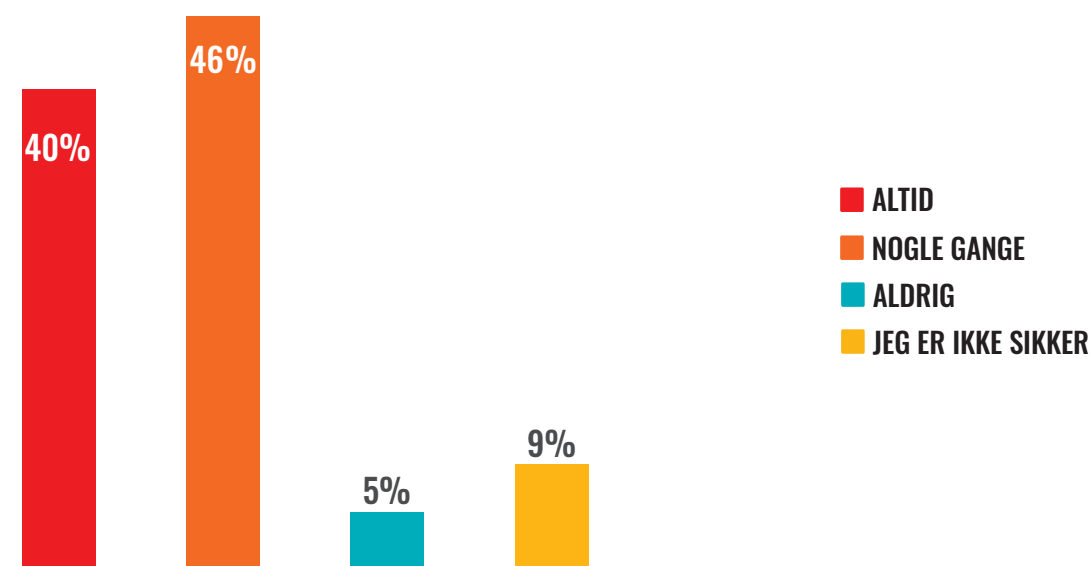
Jeg synes, at det er vigtigt, at børn har rettigheder

N=601

Når det kommer til, om hvorvidt børnene vurderer, at de voksne omkring dem synes, at børns rettigheder er vigtige, vurderer 40 procent, at børns rettigheder 'altid' er vigtige. Sammenlignet med børnenes egen vurdering af vigtigheden af børns rettigheder er det væsentligt færre.

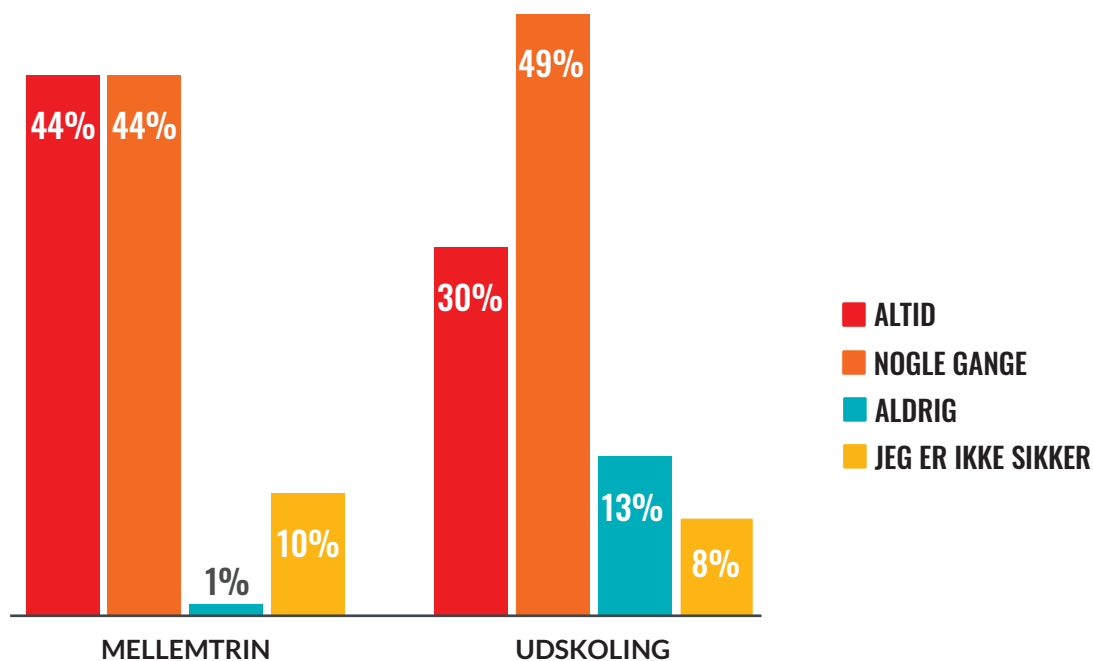
Jeg tror, at de voksne omkring mig synes, at børns rettigheder er vigtige

N=603

Det er i høj grad børn i udskolingen, som vurderer, at voksne *ikke* synes, at børns rettigheder er vigtige. I udskolingen har 13 procent svaret, at de voksne omkring dem 'aldrig' synes, at børns rettigheder er vigtige, mens det kun gør sig gældende for 1 procent blandt børn på mellemtrinnet.

Jeg tror, at de voksne omkring mig synes, at børns rettigheder er vigtige

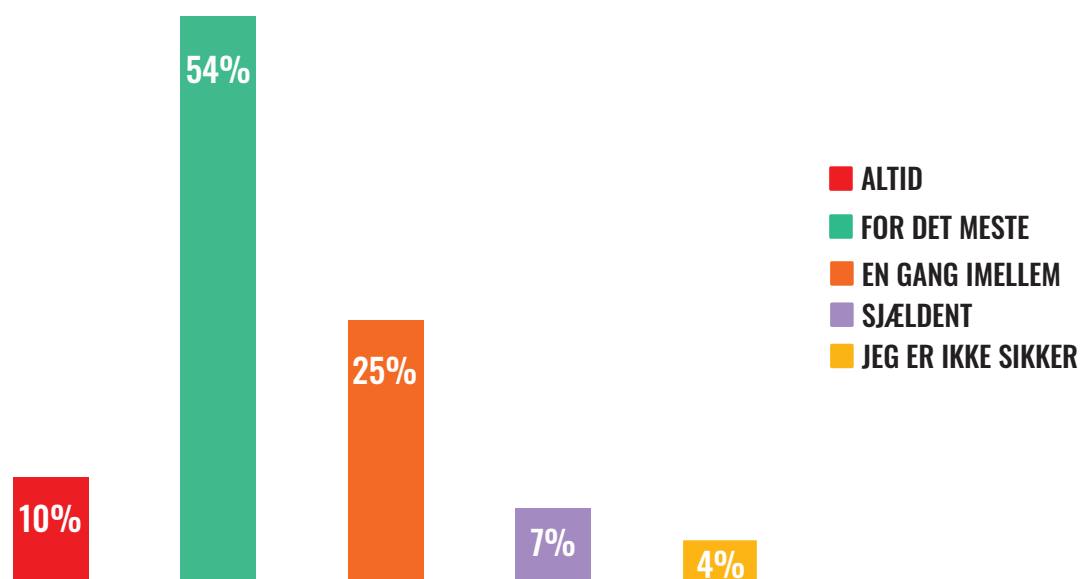

N=603

De fleste børn føler, at de for det meste kan være sig selv, når klassen er sammen

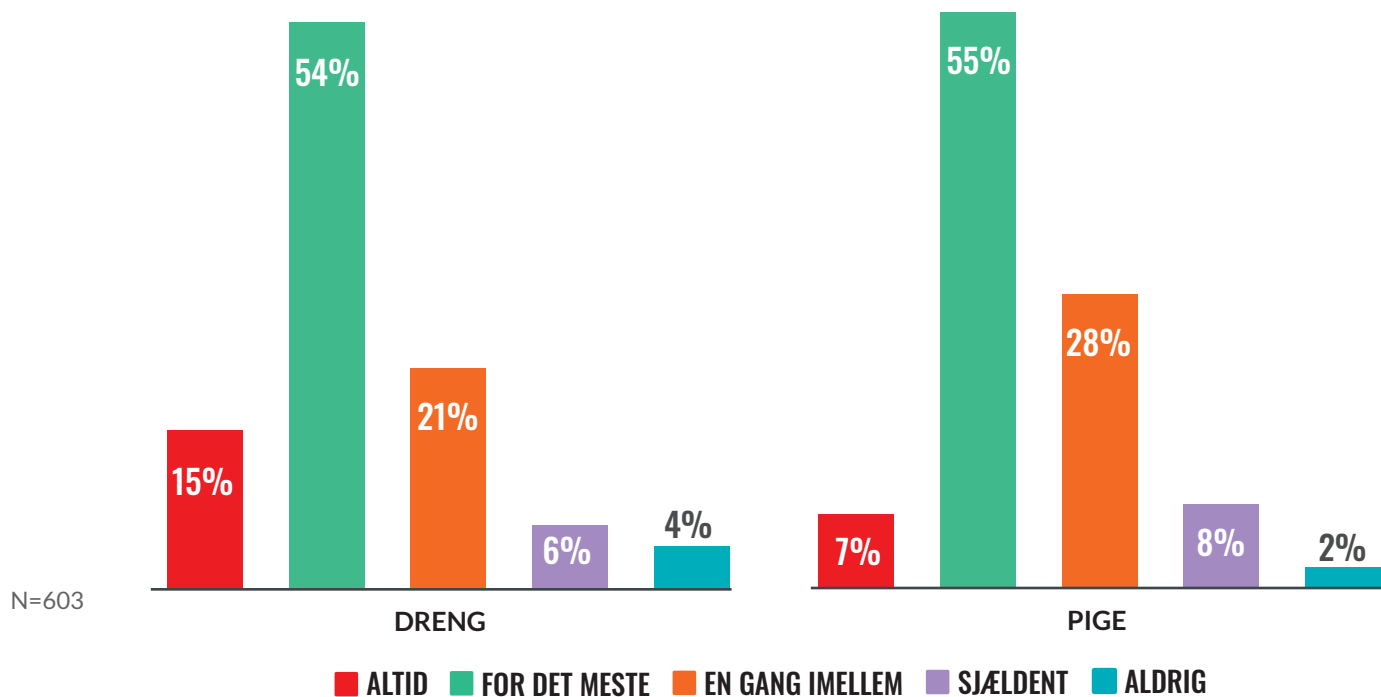
Børnene har svaret på, om de tror, at alle i klassen kan være sig selv, når de er sammen. Størstedelen (54 procent) har svaret, at det 'for det meste' er gældende.

Tror du, at alle i klassen føler, at de kan være sig selv, når I er sammen?

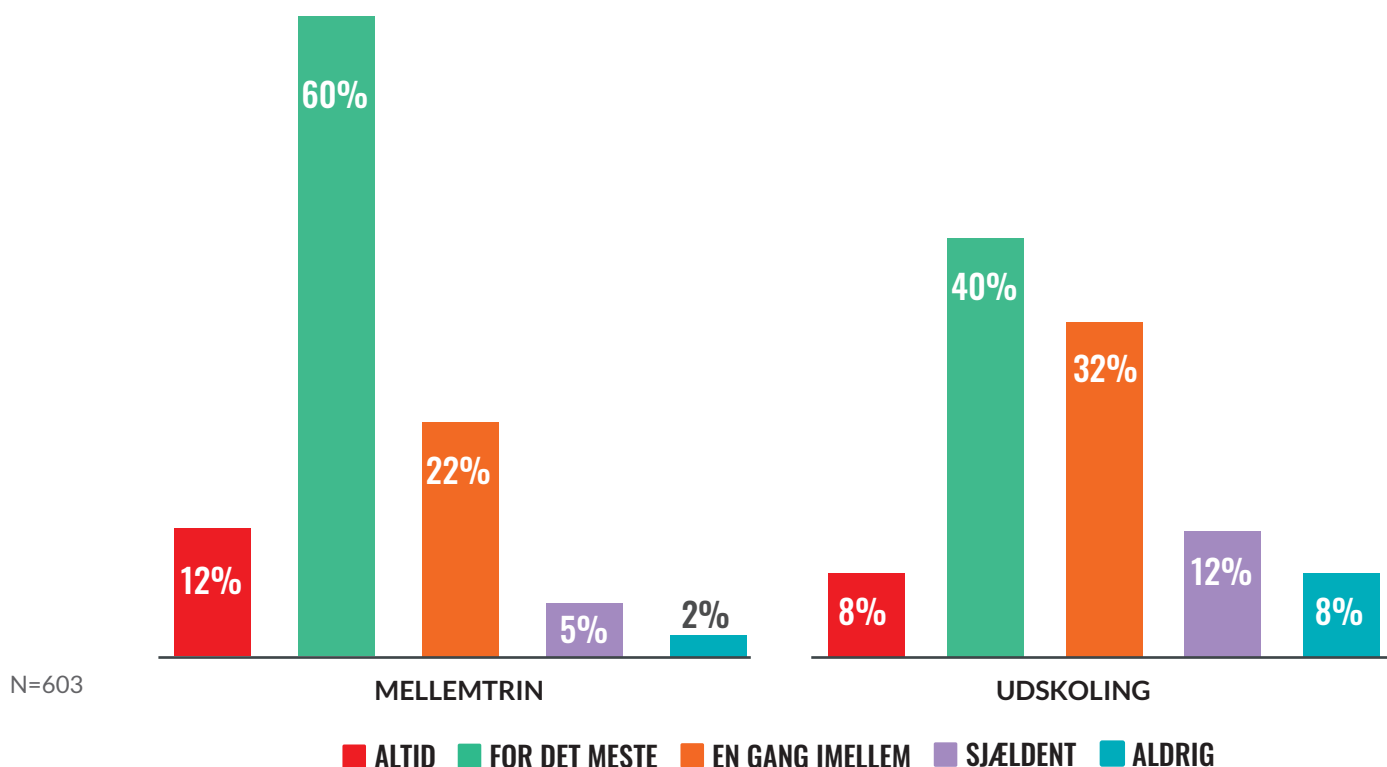
N=603

Det er i højere grad drenge end piger, som vurderer, at alle i klassen kan være sig selv. Mens 15 procent af drengene har svaret 'altid', gør det sig kun gældende for 7 procent af pigerne.

Det er i højere grad børn på mellemtrinnet end børn i udskoling, som vurderer, at alle i klassen kan være sig selv. Mens 60 procent blandt børnene på mellemtrinnet har svaret, at alle i klassen 'for det meste' kan være sig selv, er det kun 40 procent af børnene fra udskoling, som har svaret dette. Tilsvarende er der en væsentlig større andel blandt børn i udskoling, som har svaret, at alle 'sjældent' eller 'aldrig' kan være sig selv, når klassen er sammen.

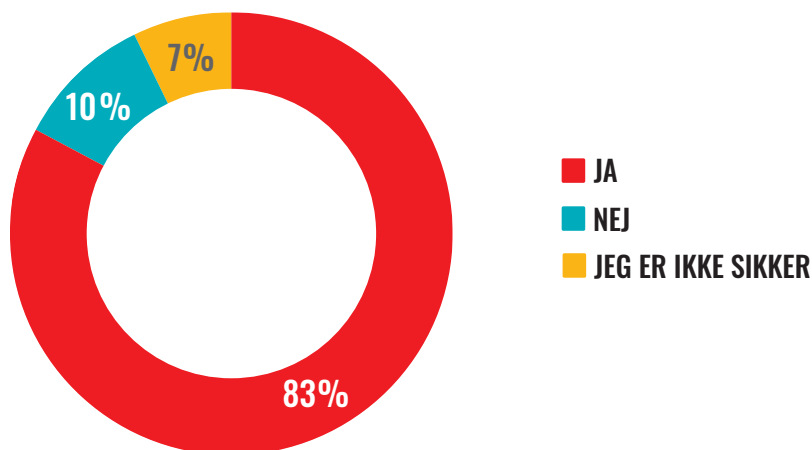
Tror du, at alle i klassen føler, at de kan være sig selv, når I er sammen?

Hvert tiende barn synes ikke, at det er vigtigt, at børn bliver behandlet lige af voksne uanset køn

Langt størstedelen, 83 procent, af børnene har svaret 'ja' til, at de synes, at det er vigtigt, at børn bliver behandlet lige af voksne uanset køn. 10 procent har svaret nej.

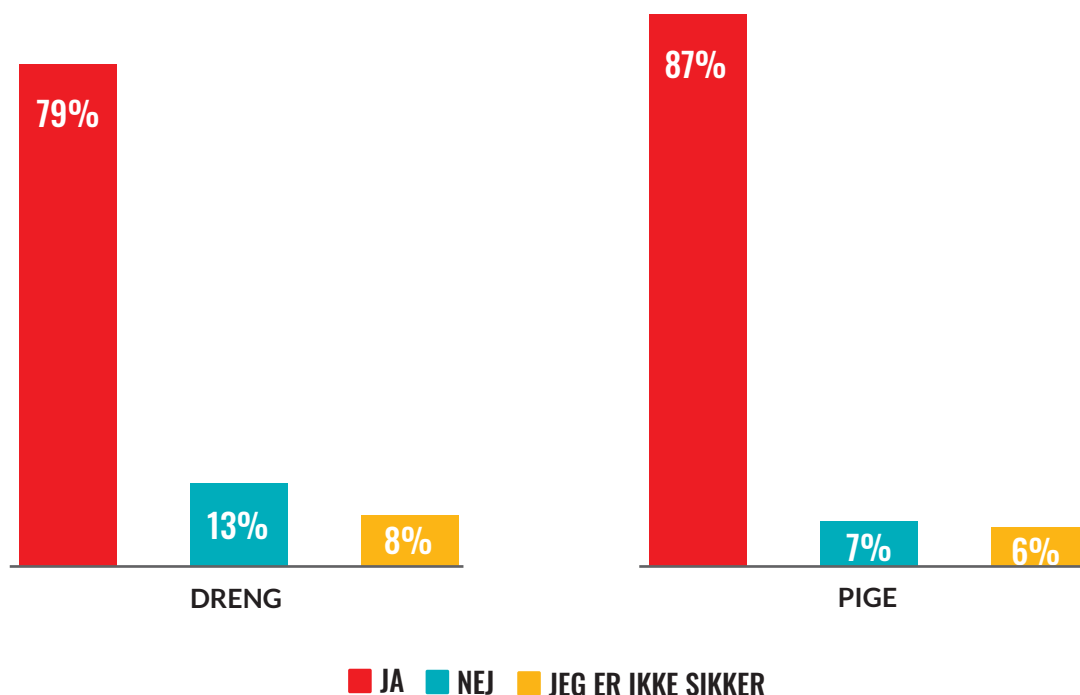
Synes du, at det er vigtigt, at drenge, piger og andre køn bliver behandlet lige af voksne?

N=600

En større andel af drenge end piger har svaret 'nej' til, at det er vigtigt, at drenge, pige og andre køn bliver behandlet lige af voksne. 13 procent af drengene har svaret 'nej' til spørgsmålet, mens det gør sig gældende for 7 procent af pigerne.

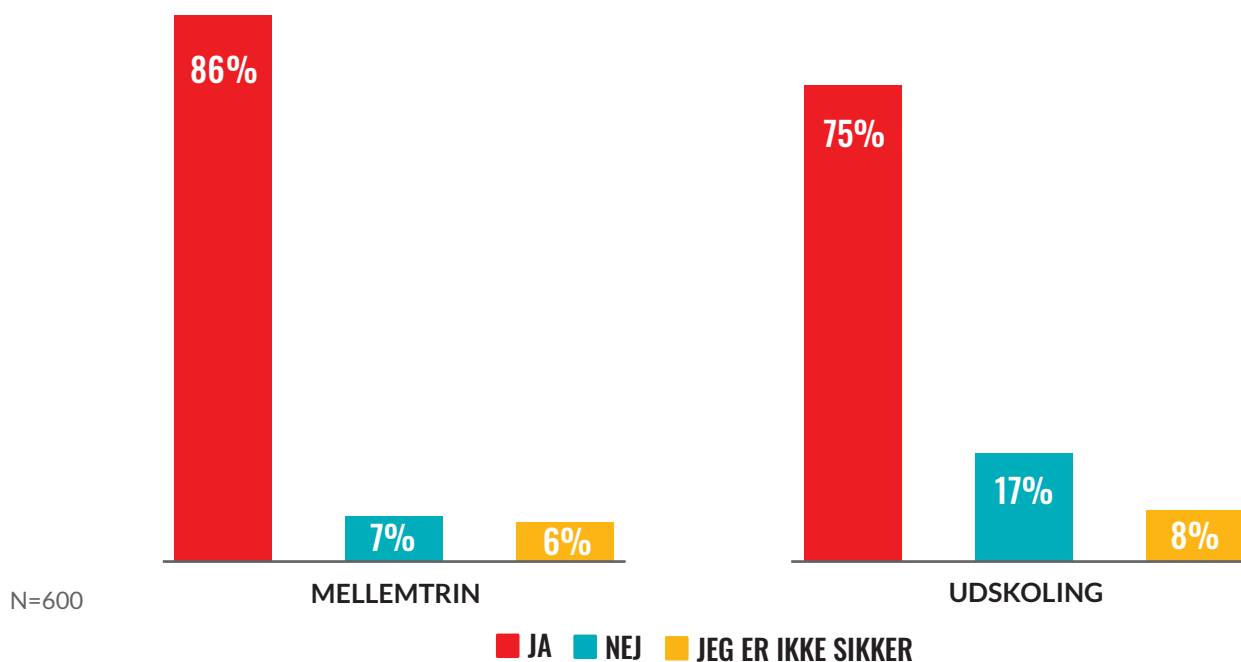
Synes du, at det er vigtigt, at drenge, piger og andre køn bliver behandlet lige af voksne?

N=600

Der er også flere børn på udkolingen end på mellemtrinnet, som ikke synes, at det er vigtigt, at drenge, piger og andre køn bliver behandlet ens. Det har hele 17 procent på børn i udkolingen svaret.

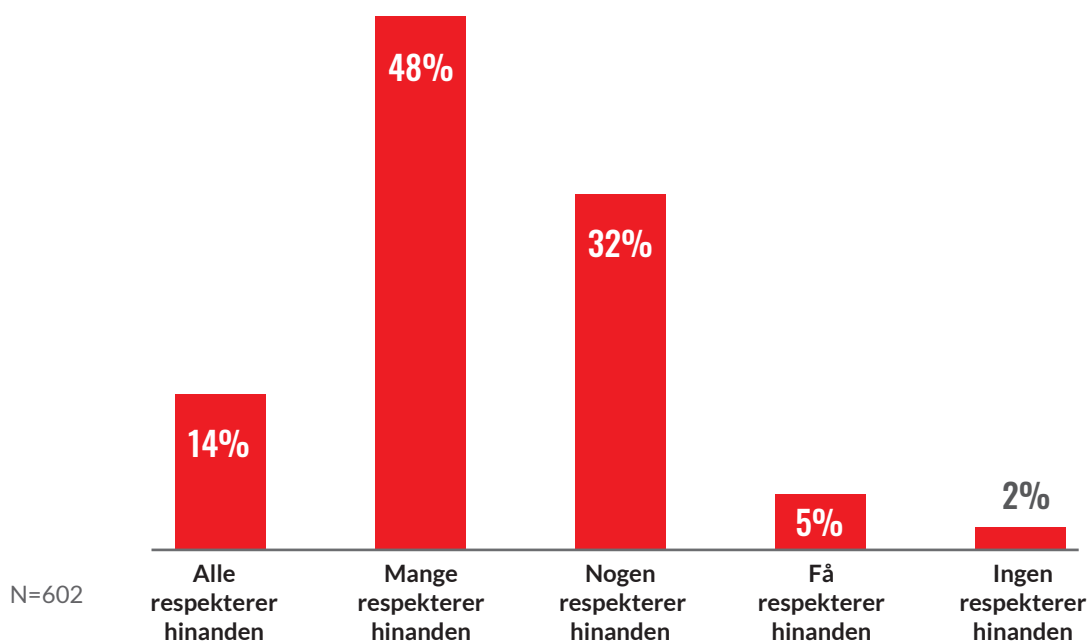
Synes du, at det er vigtigt, at drenge, piger og andre køn bliver behandlet lige af voksne?

Kun få børn oplever, at de ikke respekterer hinanden i klassen

Flest har svaret, at 'mange respekterer hinanden'. Det har 48 procent svaret. Kun 2 procent har svaret, at 'ingen respekterer hinanden'.

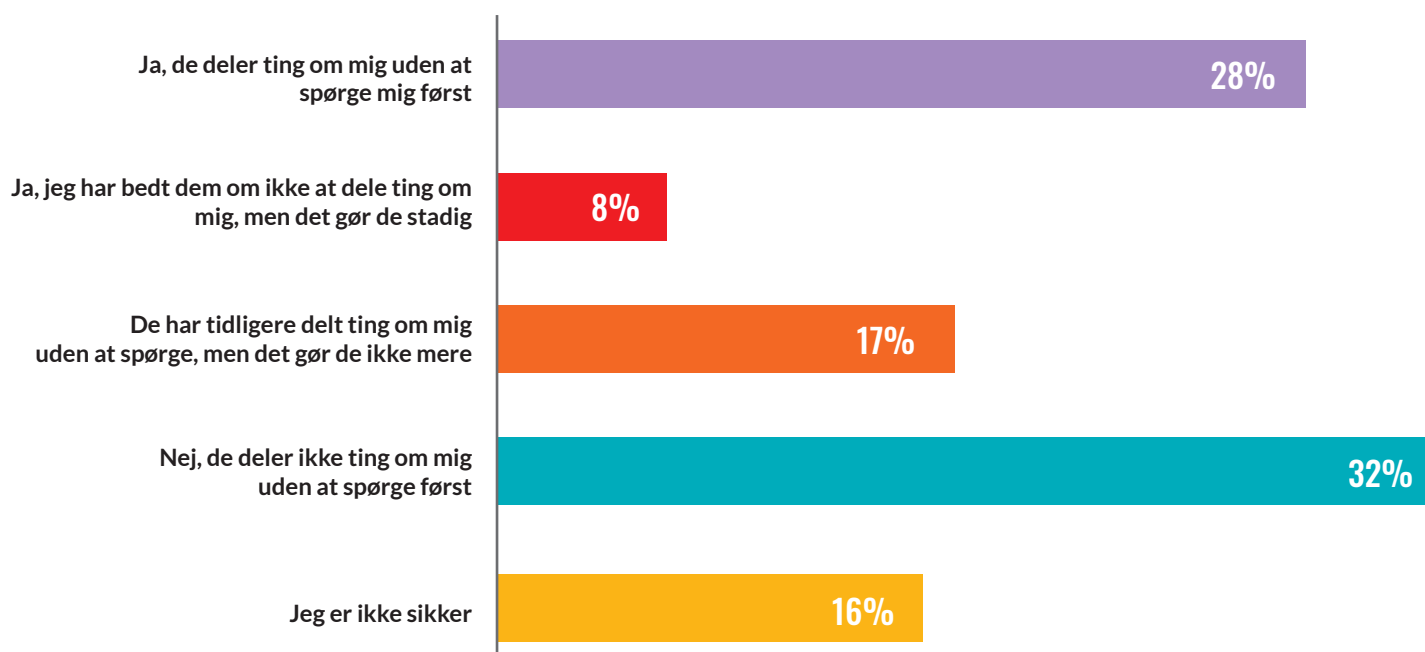
Respekterer I hinanden i klassen?

Mere end **hvert 3. barn har oplevet**, at deres forældre eller andre voksne deler ting om dem på sociale medier uden at spørge

I Børnebarometeret har børnene også forholdt sig til, om deres forældre eller andre voksne deler ting om dem på sociale medier. 28 procent af børnene har svaret, at deres forældre eller andre voksne 'deler ting om mig uden at spørge mig først'. 8 procent har svaret, at de har bedt deres forældre eller andre voksne om ikke at dele ting om dem, men at de fortsat gør det.

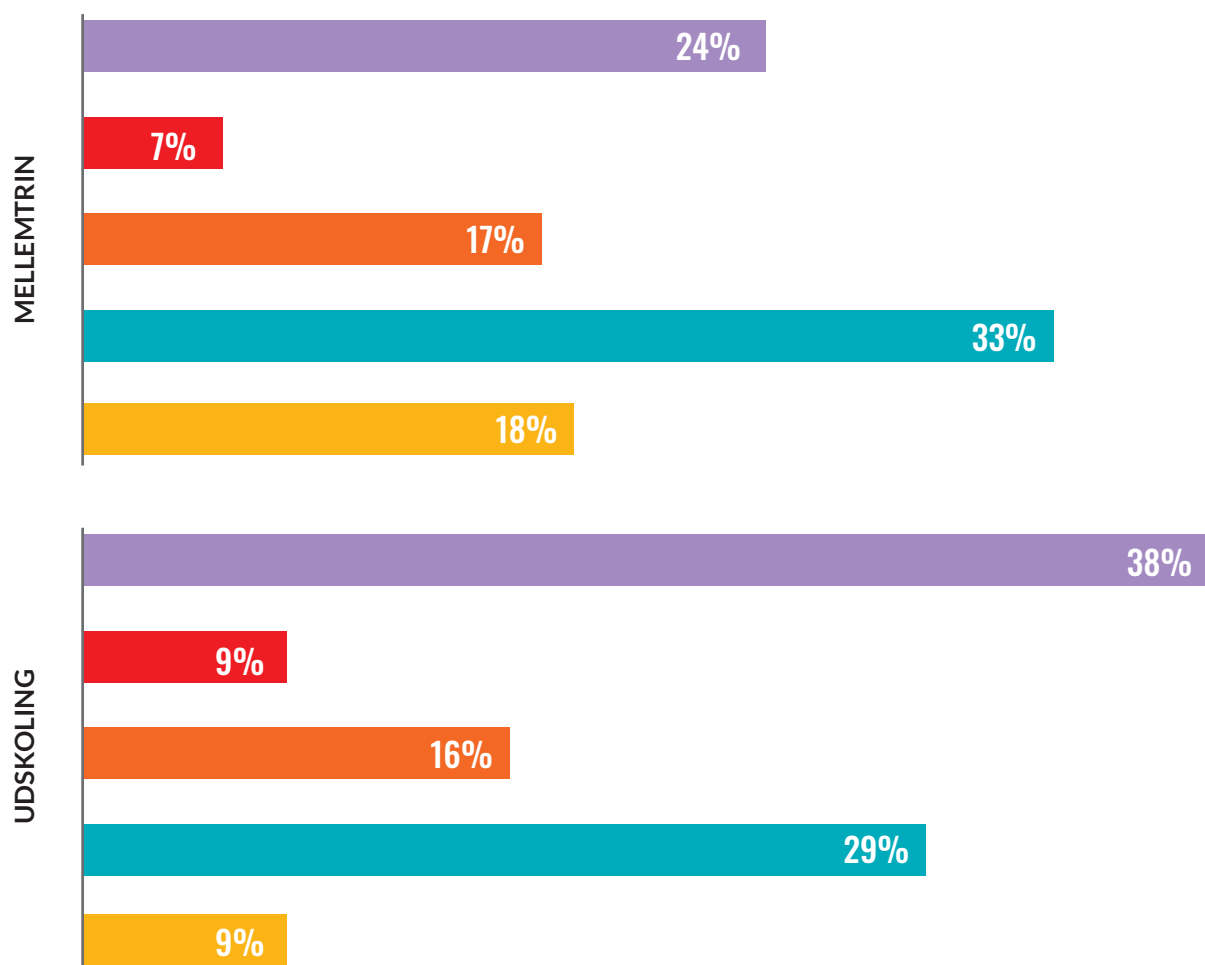
Har du oplevet, at dine forældre eller andre voksne deler ting om dig på sociale medier uden at spørge dig?

N=580

Der er en større andel blandt børn i udskolingen end på mellemtrinnet, som oplever, at deres forældre eller andre voksne deler ting om dem på sociale medier uden at spørge dem.

Har du oplevet, at dine forældre eller andre voksne deler ting om dig på sociale medier uden at spørge dig?

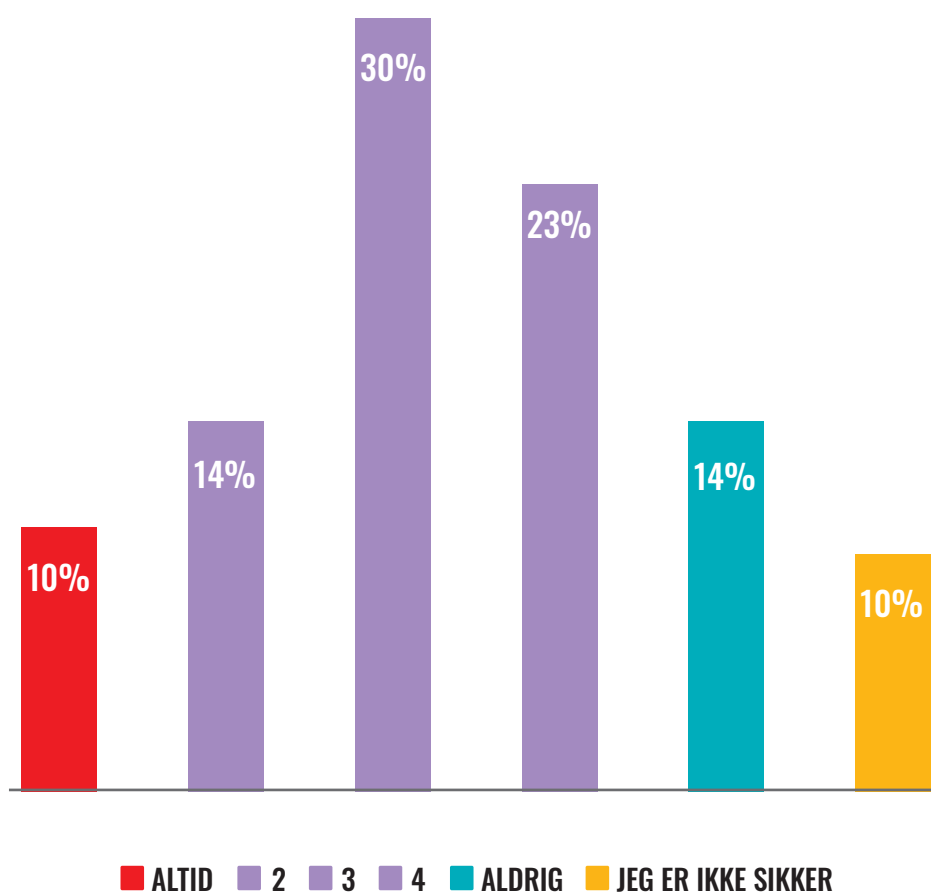
N=580

- Ja, de deler ting om mig uden at spørge mig først
- Ja, jeg har bedt dem om ikke at dele ting om mig, men det gør de stadig
- De har tidligere delt ting om mig uden at spørge, men det gør de ikke mere
- Nej, de deler ikke ting om mig uden at spørge først
- Jeg er ikke sikker

Hvert tiende barn oplever, at det altid kan være svært at sige, hvad de mener

Børnene har på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er altid og 5 er aldrig, angivet, om det kan være svært for dem at sige, hvad de mener. 10 procent af børnene har svaret, at det 'altid' kan være svært

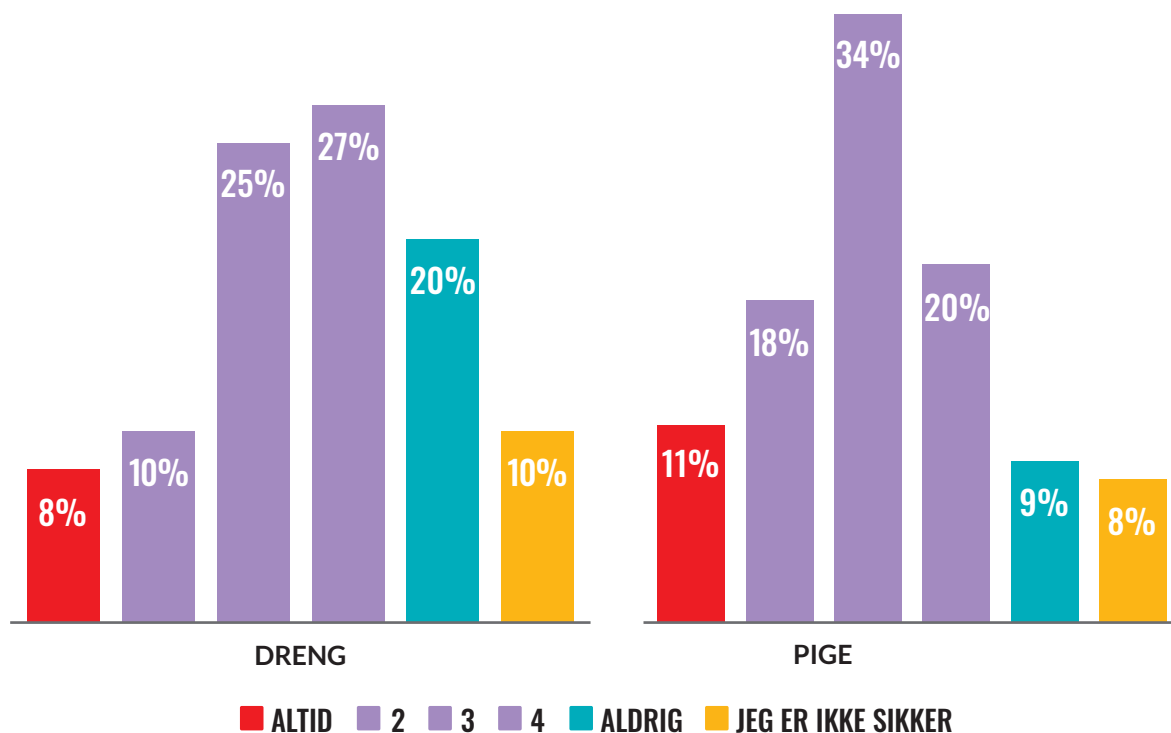
Kan det være svært for dig at sige, hvad du mener?

N=602

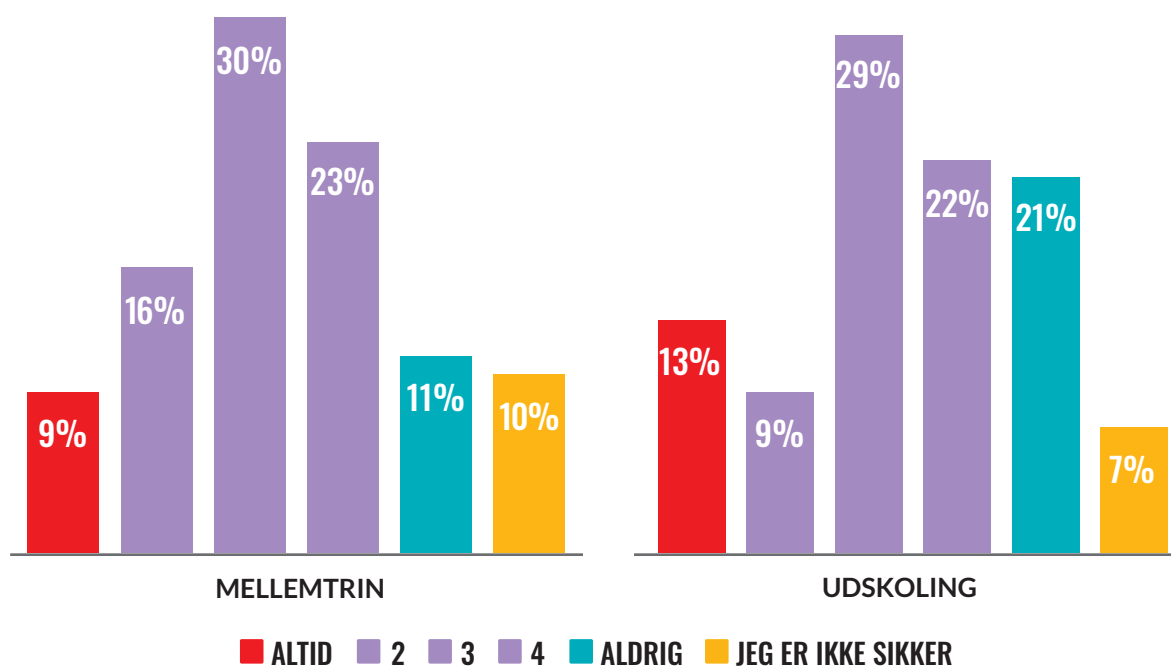
Det er i højere grad piger end drenge, der oplever, at det kan være svært at sige, hvad de mener.

Kan det være svært for dig at sige, hvad du mener?

Der er også variation mellem børnene på mellemtrin og i udskoling. 11 procent af børnene på mellemtrin har svaret, at de 'aldrig' kan have svært ved at sige, hvad de mener. Det har hele 21 procent blandt børnene i udskoling svaret.

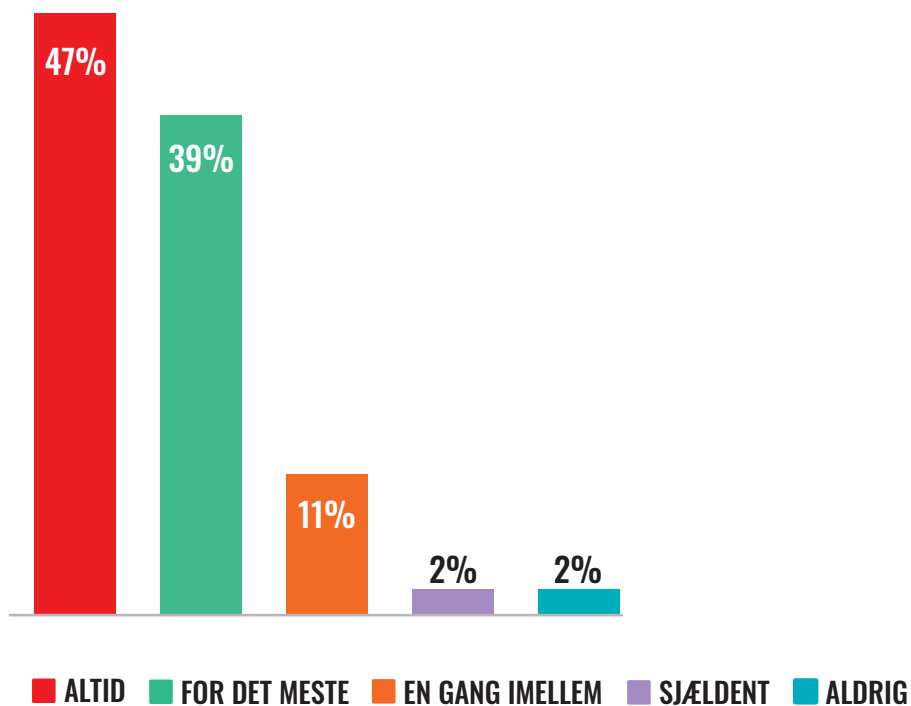
Kan det være svært for dig at sige, hvad du mener?

Det er vigtigt, at der bliver lyttet til børn, når der bliver truffet beslutninger om dem

Børnene giver udtryk for, at det er vigtigt, at der bliver lyttet til børn, når der skal tages beslutninger, der omhandler dem. Kun 4 procent har svaret, at det 'sjældent' og 'aldrig' er vigtigt.

Synes du, at det er vigtigt, at der bliver lyttet til børn, når der skal tages beslutninger, der omhandler dem?

N=600

Gode råd fra børn til voksne om børns rettigheder

I fritekstfeltet har vi spurgt om følgende: *Hvis du skulle give et godt råd til voksne om børns rettigheder, hvad skulle det så være?* Ud af de 605 børn, der har gennemført barometeret, har 418 børn skrevet et råd.

De fleste råd handler om, at voksne skal være bedre til at lytte til børn, og respektere børns holdninger. Derudover handler rådene om, at børn har ret til privatliv, at voksne skal behandle børn på samme måde, som de selv vil behandles, at alle børn skal have adgang til at gå i skole, at kendskabet til børns rettigheder skal udbredes yderligere, at voksne ikke må skælde ud eller slå børn og til sidst en 'andet' kategori.

I nedenstående tabel fremgår de forskellige kategorier, vi har defineret på baggrund af en gennemlæsning af børnenes svar i fritekstfeltet. Derudover fremgår det, hvor mange besvarelser, vi har defineret i hver kategori.

KATEGORI	ANTAL SVAR
Voksne skal være bedre til at lytte til børn og respektere deres holdninger	207
Børn har ret til et privatliv	15
Voksne skal behandle børn på samme måde, som de behandler voksne	15
Børn har ret til at gå i skole	10
Kendskabet til børns rettigheder skal udbredes	8
Voksne skal ikke skælde ud eller slå børn	7
Andre råd	156
I ALT	418

I det følgende fremgår udvalgte råd, skrevet af børn, fordelt på de kategorier, som vi i Red Barnet har identificeret.

Voksne skal være bedre til at lytte til børn og respektere deres holdninger

De fleste af rådene handler om, at voksne skal være bedre til at lytte til børn. Voksne skal ifølge rådene spørge nysgerrigt ind til, hvad børn tænker og føler, og tage deres svar seriøst og respektere dem.

"Man skal lytte mere til børn, for de er meget kloge og har en masse fantastiske ideer"

- Barn i 5. klasse

"I burde tage det mere seriøst, hvad børn tænker. Jeg kan godt føle, at nogle gange er voksne lidt ligeglade med, hvad vi egentlig tænker og synes"

- Barn i 7. klasse

"Voksne skal lytte mere til børn - fx når der skal laves regler, er det vigtigt, at børn får lov til at sige deres mening"

- Barn i 5. klasse

Der er også et råd der handler om, hvad voksne skal gøre for, at børn føler sig hørt:

"Hvis I vil hjælpe et barn med et problem, så skal I først og fremmest spørge, om barnet vil have hjælp, og så skal I spørge, hvordan I kan hjælpe - så føler man sig hørt"

- Barn i 4. klasse

Børn har ret til privatliv

15 børn har givet råd, der handler om, at børn har ret til privatliv. Der er ikke konkrete eksempler på elementer i forhold til privatliv. Rådene handler mere overordnet om, at det er vigtigt for børn, at de har privatliv, og at det bliver respekteret.

"Børn har brug for privatliv, og at de voksne respekterer os"

- Barn i 5. klasse

Voksne skal behandle børn på samme måde, som de behandler voksne

At voksne skal betragte børn som ligeværdige medmennesker, og behandle børn, som de behandler andre voksne, har 15 børn skrevet råd om.

”Jeg synes, at voksne skal lade være med at behandle børn som mindre værdige, fordi vi er mindre end dem”

– Barn i 5. klasse

”Børn er lige så vigtige som voksne, og de skal respekteres, for vi har også følelser ligesom dem”

– Barn i 5. klasse

”Voksne skal se børn som ligeværdige”

– Barn i 7. klasse

”Voksne skal behandle børn, som de selv vil behandles”

– Barn i 5. klasse

Kendskabet til børns rettigheder skal udbredes

Flere børn skriver, at de synes, at Børnekonventionen er vigtig, og at man skal udbrede kendskab til børns rettigheder mere, end der bliver gjort i dag. Der bliver skrevet specifikke råd om, at det skal fylde mere i skolen, og at det skal ske fra en tidlig alder:

”Jeg tror, at man skal lære mere om børnerettigheder i skolen”

– Barn i 4. klasse

”Man skal lære børn om rettigheder i en tidlig alder, så børn får en bedre forståelse for omverdenen”

– Barn i 9. klasse

Voksne skal ikke skælde ud eller slå børn

Flere børn skriver i deres råd, at voksne ikke skal slå børn.

”Vær bedre forældre – stop med at slå”

- Barn i 6. klasse

”Ikke lav overgreb eller slå børn”

- Barn i 7. klasse

Derudover skriver flere, at voksne skal tale pænt til børn og ikke blive sure og skælde ud, fordi det påvirker børn negativt.

”Husk voksne ikke at blive alt for sure

- for børn bliver meget kede af det”

- Barn i 4. klasse

”Voksne skal snakke pænt og ikke skælde ud”

- Barn i 4. klasse

Børn har ret til at gå i skole

9 børn har givet råd, der handler om, at alle børn skal have ret til at gå i skole. Nogle af rådene handler om, at alle skal have adgang til at gå i skole, så alle har mulighed for at tage en uddannelse og få et job. Andre råd handler om, at man specifikt skal hjælpe børn i fattigdom til at gå i skole.

”Børn skal have ret til at gå i skole og få et job”

- Barn i 4. klasse

”Man skal hjælpe flere fattige børn med at komme i skole”

- Barn i 4. klasse

Andre råd:

157 børn har givet råd, som vi har kategoriseret som 'andet'. En stor del i denne kategori er råd, som vi vurderer, er skrevet for sjov. Derudover er der råd, hvor der enten kun er et enkelt eller få råd, som handler om det samme, hvorfor vi ikke har oprettet en kategori.

Ét råd, som vi har valgt at fremhæve, handler om, at alle børn skal have mulighed for at lave noget, som de holder af, i deres fritid.

"Alle skal have mulighed for at lave noget i deres fritid, som de gerne vil. Alle skal have en sjov barndom"

– Barn i 5. klasse

Et par råd handler om, at det er vigtigt, at alle børn bliver behandlet godt uanset køn.

"Alle børn skal behandles godt, uanset hvilket køn man er"

– Barn i 5. klasse

Til sidst har vi valgt at fremhæve et råd, der handler om, at børns rettigheder er vigtige, men at voksne har en værdifuld rolle i forhold til at hjælpe og guide børn:

"Jeg synes, at børns rettigheder er vigtige, men børn har stadig brug for de voksne som guide"

– Barn i 8. klasse

METODE OG DATAGRUNDLAG

Besvarelser i Børnebarometeret

Den data, der ligger til grund for denne rapport, er indsamlet gennem Børnebarometeret til Børnerettighedsdagen 2023. Børnebarometeret er et elektronisk spørgeskema, hvor børn i en klasse svarer på en række spørgsmål via en tablet, telefon eller computer, og efterfølgende får vist klassens svar. Visningen af klassens svar har til formål at starte en dialog om det givne emne.

Vi har ikke i Red Barnet udvalgt skoler til at deltage. Børnebarometeret og undervisningsmateriale til Børnerettighedsdagen 2023 ligger tilgængeligt på Red Barnets hjemmeside, og er et tilbud, alle skoler kan benytte sig af. Information om og tilmelding til Børnerettighedsdagen 2023 og link til barometermålingen er blevet delt på Red Barnets skolesite, sendt ud til Red Barnets Ambassadørskoler, omtalt i Red Barnets nyhedsbreve til skoler og delt via Red Barnets sociale medie kanaler.

Børnebarometeret til Børnerettighedsdagen 2023 indeholder i alt 10 spørgsmål. 9 spørgsmål med foruddefinerede svarkategorier og 1 fritekstfelt. Børnene er anonyme – både i visningen af svarene i klassen og i det samlede data, som vi indsamler i Red Barnet. I udviklingen af spørgsmålene har vi taget hensyn til, at det er spørgsmål, hvor svarene kan blive vist og drøftet i klassen, uden at det er ubehageligt for det enkelte barn. Besvarelsen af fritekstfeltet er ikke blevet vist i klassen.

I alt har 605 børn fordelt på 19 skoler gennemført barometermålingen til Børnerettighedsdagen 2023. Da det er valgfrit for børnene, om de vil svare på det enkelte spørgsmål, varierer antallet af besvarelser fra spørgsmål til spørgsmål. Ud af de 605 børn, der har gennemført målingen, er 70 procent fra grundskolens mellemtrin og 30 procent fra udskolingen. I forhold til køn udgør piger 53 procent, drenge 43 procent, og 4 procent har svaret 'dreng/pige passer ikke på mig'.

Behandling af svar fra Børnebarometeret

Vi har lavet et samlet udtræk med alle besvarelser i Børnebarometeret. Samlet antal besvarelser var 613, hvoraf vi har sorteret otte besvarelser fra. Seks er frasorteret, da de var interne test, mens to er frasorteret, da de blev vurderet useriøse ud fra følgende overvejelser: Alder var tilfældig, køn var "dreng/pige passer ikke på mig", fritekstfeltet var "fjol" og de generelle besvarelser var modstridende. Det samlede antal besvarelser, der indgår i analysen, er derfor 605.

I forhold til fritekstfelterne har vi screenet alle svarene for, om de indeholdt oplysninger, der kunne afsløre, hvem besvareren var. Det gjorde de ikke. .

Ud af de 605 børn, der har gennemført barometeret, har 418 børn besvaret fritekstfeltet. I fritekstfeltet har børnene svaret på spørgsmålet 'Hvis du skulle give et råd til en voksen om børns rettigheder, hvad skulle det så være?' Vi har læst alle besvarelsener systematisk igennem. Vi har oprettet kategorier, hvis der har været minimum 5 besvarelsener, der har handlet om det samme. Vi har i alt defineret 7 kategorier, som vi har kategoriserede børnenes besvarelsener efter. I denne rapport gengiver vi udvalgte svar fra fritekstfelterne, som repræsenterer de forskellige kategorier. I vores gengivelse af børnenes svar har vi rettet svarene til i forhold til stavefejl, så de er nemme at læse, og vi undgår eventuelle misforståelser.

De 19 skoler, der har brugt Børnebarometeret

I nedenstående tabel fremgår det, hvordan de 19 skoler, der har brugt Børnebarometeret til Børnerettighedsdagen 2023 fordeler sig på udvalgte parametre i forhold til den totale population af skoler.

	ANDEL I POPULATION	ANDEL I BAROMETERET TIL BØRNERETTIGHEDSDAGEN 2023
Region		
Region Hovedstaden	23%	33%
Region Midtjylland	24%	22%
Region Nordjylland	10%	6%
Region Sjælland	18%	22%
Region Syddanmark	25%	11%
Skoletrin		
Mellemtrin	49%	70%
Udskoling	51%	30%
Køn		
Dreng	51%	43%
Pige	49%	53%
Dreng/pige passer ikke på mig		4%
Skoletype		
Folkeskoler	54%	67%
Friskoler og private grundskoler	23%	28%
Efterskoler	8%	6%
Andet ¹	15%	0%

¹ Inkluderer: Specialskoler for børn, uddannelsesinstitutioner for unge med særlige behov, kommunale ungdomsskoler, kommunale internationale skoler, dagbehandlingstilbud og anbringelsesteder

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk for skoleåret 2021/2022